

Колесник Лариса Володимирівна,

старший викладач кафедри педагогіки та методики

початкового навчання Інституту

педагогіки та психології НПУ ім. М.П.Драгоманова

СТВОРЕННЯ ІНТЕРАКТИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

У СУЧАСНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ ВНЗ ЯК ЗАПОРУКА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Освіта як головний творець та розповсюджувач знань і соціального досвіду, є потужним фактором розвитку людського потенціалу та економічного зростання. Але для забезпечення такого розвитку необхідним є не стільки високий рівень доступу населення до освіти, скільки якість освіти [3]. В усьому світі зростає увага до якості та стандартів, що пояснюється швидким розвитком вищої освіти і водночас підвищенням вартості освітніх послуг для держави і людей. Нові ініціативи і вимоги, що виникають як в Європі, так і поза її межами, з огляду на інтернаціоналізацію вищої освіти, потребують відповідної реакції. Україна, приєднавшись до Болонського процесу, взяла на себе зобов'язання проводити роботу з приведення якості національної освіти у відповідність до європейських стандартів. Однією з провідних умов підвищення якості вищої освіти, на нашу думку, є створення інтерактивного освітнього середовища у сучасному вищому навчальному закладі. Під інтерактивним освітнім середовищем ми маємо на увазі навчально-виховний процес ВНЗ, навчальну роботу студентів в процесі вивчення дисциплін циклу професійно-орієнтованої підготовки, науково-дослідницьку роботу студентів, самостійну роботу студентів, роботу студентів під час проходження ними педагогічних практик, створення у ВНЗ атмосфери співробітництва як під час занять, так і у спільній позааудиторній діяльності студентів і викладачів. Ефективність освітнього середовища визначається рівнем активності учасників освітнього процесу та результати міжособистісної взаємодії. У спадок від радянського минулого нам залишалась пасивна модель навчання, де студент виступає об'єктом навчання, а викладач – позиціонує себе як єдине джерело знань. Переважна більшість викладачів, наразі, при спілкуванні зі студентами надає перевагу суб'єкт – об'єктному стилю педагогічної взаємодії, що пояснюється, з одного боку, інертністю викладачів у використанні інноваційних форм і методів навчання та складністю переходу на суб'єкт – суб'єктний стиль взаємодії «викладач – студент» і, з іншого боку, відсутністю «запиту на знання» з боку самих студентів, ретрасльованою позицією «об'єкта навчального процесу», яку переважна більшість студентів засвоїла ще зі школи. Інтерактивність – це взаємодія, процес комунікації, в основі якого лежить діалог між викладачем і студентом. Мета цього діалогу – перетворення загальної інформації в особистісні знання. При цьому викладач виступає в ролі фасилітатора, помічника який допомагає студенту самостійно знаходити відповіді на питання і/чи опанувати певні навички. Аналіз різних варіантів трактування терміна «фасилітація» (Є.Г.Врублевская, В.Н.Петрова, К.Роджес, С.О.Смірнова та ін..) дозволив нам визначити педагогічну фасилітацію як функцію стимулювання, ініціювання та заохочення до саморозвитку і самовиховання студентів в процесі навчальної діяльності за рахунок взаємодії викладача і студента, їх особливого стилю спілкування і особистісних якостей педагога [1]. Враховуючи що інтерактивний процес характеризується високим рівнем комунікації інтерактивність не обмежується лише лінійною взаємодією «викладач-студент». Для неї також характерні «суб'єкт – суб'єктні» відносини викладач – група студентів, студент – студент, студент –

група, група – група. Дидактичний спілкування в рамках цих відносин здійснюється в основному у формі діалогу і полілогу, а також і внутрішнього діалогу (діалогу з самим собою) як форми рефлексії. Інтерактивні суб'єктно-об'єктні відносини - це відносини учень ↔ інтерактивний інформаційний ресурс (учень ↔ текст, учень ↔ комп'ютер, група учнів ↔ інформаційний ресурс віддаленого доступу і т. п) [2]. Як результат виникнення і розвитку інтерактивних суб'єктно-суб'єктних і суб'єктно-об'єктних відносин формується і розвивається інтерактивне освітнє середовище. Таке середовище дозволяє згладити деякі протиріччя, притаманні пасивної моделі навчання: вивести студента на позицію суб'єкта навчання; забезпечити продуктивну навчальну взаємодія всіх суб'єктів педагогічного процесу; прискорити процес особистісного розвитку студента; забезпечити процес особистісного та професійного зростання педагога, а отже, підвищити якість професійної підготовки.

Література:

1. Пундик И.Я. Фасилитирующая функция педагогических технологий в деятельности преподавателя вуза // Ярославский педагогический вестник. - № 2, - 2009 (59).
2. Сиротина И. К. Интерактивная образовательная среда как фактор оптимизации процесса формирования математической культуры личности // Инновации в науке: Материалы XI междунар. заочной науч.- практ. конф. Часть II. Новосибирск, 2012. С. 37–46.
3. E. Hanushek, and L. Wößmann, The Role of Education Quality for Economic Growth, World Bank Policy Research Working Paper, Vol. 4122, 2007, Available in: <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/7154/wps4122.pdf?sequence=1>.